

CERCETĂRI ARHEOLOGICE PREVENTIVE ÎN SATUL MACEDONIA, ORAȘUL CIACOVA, PUNCTUL BISERICA „SFÂNTA CUVIOASA PARASCHEVA” (CAMPANIA 2020)

Silviu ENE^a, Silviu ILIUȚĂ^a, Alin DIACONU^a, Dorel MICLE^b

^a Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București, România; e-mails: enesilviu19@gmail.com, iliuta.silviu1994@gmail.com, corneliudiaconu7@gmail.com

^b Universitatea de Vest din Timișoara, România; e-mail: dorel.micle@e-uvt.ro

Keywords: Macedonia, Ciacova, church, 2nd to 4th centuries, 17th to 18th centuries

Abstract: In autumn 2020, following an inspection by the Timiș County Culture Directorate, archaeological features were discovered in the courtyard of the Church of “Saint Cuvioasa Parascheva” in Macedonia, related to a project for connecting the altar to the water supply. Among the findings was a tomb with a broken vault. As a result of the archaeological materials and structures identified, further construction work was halted, leading to a contract for an archaeological assessment conducted by the West University of Timișoara. The research conducted in December 2020 revealed eight archaeological features, including a significant tomb (CX 1) containing four individuals, one of whom was buried with a richly ornamented bronze hairpin. Additionally, complexes from the 2nd–4th centuries and 17th–18th centuries were found, providing valuable insights into human activities in the area during these periods. The stratigraphic analysis indicated distinct sediment layers that reflect human interventions and changes in land use, possibly linked to historical events such as Ottoman occupation and Habsburg influence. Despite limited previous archaeological study in the region, the findings contribute significantly to the understanding of the historical and archaeological landscape of Macedonia and Ciacova. The discoveries, including pottery, glass fragments, and burial artifacts, suggest a continuity of habitation and cultural practices. The archaeological intervention was crucial not only for preserving cultural heritage but also for enhancing knowledge about the regional history of Macedonia and Ciacova, paving the way for future research to explore the evolution of communities and their interactions with the environment.

Cuvinte-cheie: Macedonia, Ciacova, biserică, sec. II–IV, sec. XVII–XVIII

Rezumat: În toamna anului 2020, în urma unei inspecții efectuate de Direcția Județeană pentru Cultură Timiș, în cadrul unui proiect de racordare a altarului la rețeaua de apă, au fost descoperite vestigii arheologice în curtea Bisericii „Sfânta Cuvioasa Parascheva” din satul Macedonia. Printre descoperiri se număra un mormânt cu bolta spartă. Ca urmare a materialelor și structurilor arheologice identificate, lucrările de construcție au fost sistate, ceea ce a condus la încheierea unui contract pentru o evaluare arheologică realizată de Universitatea de Vest din Timișoara. Cercetările desfășurate în decembrie 2020 au scos la iveală opt complexe arheologice, printre care un mormânt (CX 1) ce conținea patru indivizi, unul dintre aceștia fiind înmormântat cu un ac de păr din bronz bogat ornamentat. De asemenea, au fost descoperite complexe datând din secolele II–IV și din secolele XVII–XVIII, oferind informații valoroase despre activitățile umane din zonă în aceste perioade. Analiza stratigrafică a evidențiat straturi distincte care reflectă intervențiile umane și schimbările în utilizarea terenului, posibil legate de evenimente istorice precum ocupația otomană și influența habsburgică. Descoperirile contribuie semnificativ la înțelegerea peisajului istoric și arheologic al localităților Macedonia și Ciacova. Obiectele descoperite – ceramică, fragmente de sticlă și artefacte funerare – sugerează o continuitate a locuirii și a practicilor culturale. Intervenția arheologică a fost esențială nu doar pentru conservarea patrimoniului cultural, ci și pentru aprofundarea cunoașterii istoriei regionale a Macedoniei și Ciacovei, deschizând calea unor cercetări viitoare menite să exploreze evoluția comunităților și relația acestora cu mediul înconjurător.

CONSIDERAȚII GENERALE

În toamna anului 2020, în urma unei inspecții efectuate de către Direcția de Cultură a Județului Timiș, în localitatea Macedonia (Pl. I–II), au fost identificate șanțurile unei lucrări efectuate în curtea Bisericii „Sfânta Cuvioasa Parascheva”, care aveau ca scop bransarea altarului la rețeaua de apă. În aceste șanțuri a fost identificat un cavou cu bolta spartă (Pl. II–III). Ca urmare a sesizării făcute de DJC Timiș în data de 17.11.2020, prin care a fost constatată prezența construcțiilor și a materialului arheologic în zona afectată de acest proiect, lucrările au fost stopate. Ulterior, a fost încheiat un contract între Primăria orașului Ciacova și Universitatea de Vest din Timișoara, în vederea

efectuării evaluării arheologice de teren în curtea bisericii, în decembrie 2020, în urma căreia au fost descoperite opt complexe arheologice.

CADRUL FIZICO-GEOGRAFIC ȘI ISTORICUL CERCETĂRIILOR ARHEOLOGICE

Localitatea Macedonia, aflată în județul Timiș, este poziționată la aproximativ 40 de kilometri sud-vest de Timișoara și la 58 de kilometri nord-vest de Vârșeț (Serbia). Localitatea este parte componentă a orașului Ciacova și este situată în inima Câmpiei Timișului, o componentă a Câmpiei Banatului, care, la rândul ei, face parte din Câmpia